

Motion till riksdagen

1989/90:N274

av Lars Werner m.fl. (vpk)

Förbud mot företagsformen franchising

Franchising innebär att en franchisegivare genom avtal till en eller flera franchisetagare upplåter rätten att mot ersättning sälja varor eller tjänster under visst namn eller kännetecken som tillhandahålls av franchisegivaren.

Franchising som ett system för marknadsföring och distribution kommer från USA och har därifrån spritt sig bland annat till Västeuropa. I Sverige har franchising de senaste åren vuxit starkt i flera branscher.

Det framgår bland annat av franchiseutredningens betänkande som lades fram 1987 (SOU 1987:17) att det förekommer allvarliga missförhållanden och klart olämpliga företeelser inom franchisesystemet. Ofta är franchiseavtalen präglade av ensidighet, ibland i så hög grad att de närmast kan karakteriseras som slavkontrakt. Franchisegivaren har en så stark position att han kan diktera villkoren i kontraktet. Franchisetagarens bundenhet i förhållande till franchisegivaren leder också ofta till att han inte kan fullgöra sina skyldigheter mot de anställda enligt den arbetsrättsliga lagstiftningen. I realiteten är det ofta franchisegivaren och inte franchisetagaren-arbetsgivaren som fattar besluten.

Också ur tredje mans synvinkel är franchising förenat med allvarliga olägenheter. Franchisegivare och franchisetagare uppträder under gemensam firma och under gemensamma kännetecken. Det kan leda till att en konsument kan bli vilseledd om vem som han ingått avtal med. Franchisetagaren kan inte heller återfinnas i offentliga register under det namn han använder utåt. Det leder till svårigheter att identifiera franchisetagaren.

Vpk anser att även om franchising i vissa fall kan vara en smidig form för företagande, medför företeelsen utomordentliga nackdelar ur både samhällets, de anställdas och konsumentens synpunkt. Det rimliga är därför ett förbud mot franchising.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att förslag

bör framläggas om förbud mot franchising i enlighet med vad som anförts i motionen.

Mot. 1989/90

N274

Stockholm den 24 januari 1990

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)